

ВИКОРИСТАННЯ КУРОРТНИХ ФАКТОРІВ САНАТОРІЮ “СИНЯК” У ЛІКУВАННІ ХВОРИХ З ХРОНІЧНИМ ХОЛЕЦИСТИТОМ ТА ДИСКІНЕЗІЯМИ ЖОВЧНИХ ШЛЯХІВ

РОТАЄНКО А.П., МІЦО А.Ш., ГОРИЦЬКА С.І., ЧАЙКОВСЬКА Т.В.

*Науково-практичне об'єднання “Реабілітація” МОЗ України,
Санаторій “Синяк” об'єднання “Закарпаткурорт”*

Щороку в санаторій “Синяк” надходить на лікування певний контингент пацієнтів, що хворіють хронічним холециститом і дискінезіями жовчних шляхів. Різні форми, ступінь важкості та активності хронічного холециститу та дискінезії жовчних шляхів визначають велику відповідальність, а деколи складності у терапії їх природними та преформованими лікувальними факторами.

Доведеним є позитивний вплив сульфідної бальнеотерапії при функціональних і органічних порушеннях біліарної системи [3, 2]. Відомо також про ефективність питного лікування вказаної патології на курортах, що мають слабосульфідні води [1, 4].

Дана робота є фрагментом комплексного дослідження впливу мінеральної води Синяцького родовища (св. 15 та 17) на функціональний стан біліарної системи у хворих на хронічний холецистит і дискінезії жовчовидільних шляхів. Вода із цих свердловин відноситься до слабосульфідних слабо(мало)мінералізованих сульфатних натрієво-кальцієвих мінеральних вод з мінералізацією 0,9–1,2 г/л.

В процесі комплексного фракційного дуоденального зондування поряд з мікроскопічним дослідженням враховували об'єм і час виділення міхурової та печінкової порції жовчі, час закритого сфінктера Одді, проводили фізико-хімічне та біохімічне дослідження жовчі.

Про фізико-хімічні властивості жовчі ми судили за даними вивчення питомої ваги, в'язкості, величини сухого залишку, концентрації жовчних кислот, холестерину та білірубину жовчі. Була вивчена також динаміка клінічних та лабораторних показників у 98 хворих хронічним холециститом у фазі ремісії та 49 хворих з функціональними порушеннями жовчовидільної системи по типу дискінезій жовчних шляхів, у яких превалюючим етіологічним фактором були деформуючий остеоартроз та ревматоїдний поліартрит.

Відповідно до особливостей клінічних проявів патології жовчовидільної системи та супутніх захворювань нами було вжито диференційоване лікування хворих. Одним з основних моментів було внутрішнє застосування мінеральної води Сияцького родовища на фоні відповідного дієтичного харчування. Спосіб вживання зазначеної води був рекомендований всім хворим у теплому вигляді (38–40°C) по 100–150 мл три рази на день до їжі (час прийому води до їжі визначався станом шлункової секреції). Більшість хворих приймали сірководневі мінеральні ванни, 8–14 на курс лікування (тривалістю від 8 до 15 хв., температура води 36–37°C).

Хворим без виражених проявів загострення хронічного холециститу рекомендувався розширений лікувальний комплекс, що передбачав вищезгадані заходи, тренуючий режим, озокеритні аплікації на область правого підребер'я та печінки за щадячою методикою (42–45°C, 14–20 хв., 8–11 разів, з інтервалом 1–2 дні).

В результаті лікування у хворих зникли або зменшились клінічні прояви хвороби та відбулися позитивні зрушення у функціональному стані печінки та жовчовидільних шляхів.

Дослідження питомої ваги міхурової жовчі показало достовірне зменшення її наприкінці лікування у всіх хворих, що перебували під наглядом; належить відзначити також істотне зменшення показників в'язкості жовчі як міхурової, так і печінкової порції. Виявлена нормалізація періоду закритого сфінктера Одді і об'єму міхурової жовчі як при гіпо-, так і при гіпертонічному типах дискінезій жовчовидільної системи. У більшості хворих (65%) спостерігалось зменшення кількості лейкоцитів, плоского і циліндричного епітелію в жовчі, покращення біохімічних показників міхурової жовчі, незначне збільшення холато-холестеринового коефіцієнта (з 6,1 до 8,2), що свідчить про покращення колоїдної стабільності жовчі, а також зменшення запальних і застійних явищ у жовчному міхурі.

Таким чином, крім позитивних зрушень у клініці перебігу хронічних холециститів та дискінезій жовчовидільної системи, проведене дослідження показало також, що мінеральні води Сияцького родовища сприяють зменшенню питомої ваги жовчі та її в'язкості, збільшенню дебіту жовчних кислот, нормалізації концентрації холестерину та білірубіну жовчі, збільшенню холато-холестеринового коефіцієнта, що свідчить про покращення функціонального стану біліарної системи.

ЛІТЕРАТУРА

1. Андреев С.В.//Вопр. курорт., физиотер. и ЛФК. – 1990. – № 5. – С. 69–70.
2. Серебряна Л.А. Водолечение//Немедикаментозное лечение в клинике внутренних болезней/Под ред. Л.А. Серебряной, Н.Н. Середука, Л.Е. Михно. – К.: “Здоров'я”, 1995. – С. 148–185.
3. Терентьева Л.А., Розенфельд М.К. Лечебные минеральные воды Латвии. – Рига: “Звайгзне”, 1980. – С. 104–116.
4. Bancin T.//Arch. phys. Therap. – 1977. – Nr 4. – 401–403.

Summary

“SINYAK” SPA FACTORS IN THE TREATMENT OF CHRONIC CHOLECYSTITIS AND BILE SYSTEM DISKINESIA

Rotayenko A.P., Mitso A.S., Goritska S.I., Chajkovska T.V.

*Scientific-Research Clinic “Rehabilitation” (Uzhgorod),
Spa “Sinyak” Ass. “Zakarpaturort”*

The results of study of 98 patients with chronic cholecystitis and 49 patients with bile system dyskinesia with concomitant deforming osteoarthritis and rheumatic polyarthritis are presented. Patients received a complex treatment in spa “Sinyak” which included light hydrogen sulfide mineral water intake.

Positive changes were found also in function of biliar system in 65% of patients: normalization of sphincter Oddy function, bilirubin and cholesterol concentration, improving of bile secretion, increasing of bile acids/cholesterol index.